

Izhaja
vsak drugi in četrti
četrtak v mesecu.

Naročnina
stane
80 kr. na leto.

Posamezne številke
se dobivajo po 5 kr.

GLASNIK

Naročnino in dopise
pošiljajte uredništvu
»Glasnik«
Cesta v Mestni Log 4.

Oglasila
delavcev, ki nimajo
dela, ali delo-
dajavcev, ki iščejo
delavcev, se vspreje-
majo zastoj!

Krščanski delavci, združite se!

Štev. 16.

V Ljubljani, 24. junija 1897.

Letnik III.

Prijateljem slovenskih delavskih stanov!

Že lansko leto je oglasil »Glasnik«, da se je ustanovilo v Ljubljani društvo »dom delavskih stanov«. To društvo ima po svojem namenu skrbeti, da se zgradé krščansko-socijalni organizaciji potrebne stavbe, in sicer pred vsem »delavski dom«. V Gradcu je požrtvovalna darežljivost postavila krščanskim delavskim zvezam krasno vrejeno hišo, katera je neprecenljivega pomena v boju krščanskih delavcev proti njihovim sovražnikom. V tem domu je delavska obednica, kjer lahko dobivajo delavci po ceni in okusno hrano, potrebne sobane za shode, predavanja itd. in poleg tega ima ta dom še celo vrsto stanovanj za neoženjene delavce. Hišo oskrbujejo redovnice, ki s svojim vzgledom izredno koristijo.

Naša organizacija v Ljubljani je močnejši od graške. Imamo namreč »slov. katol. delavsko društvo«, slov. kat. delavsko pevsko društvo »Zvon«, »poučno zabavno društvo« za tiste delavce, ki vsled mladostnosti še ne morejo pristopiti k političnemu društvu in ravno ustanovivšo se »prometno zvezo«, ki združuje kršč.-socijalne železničarje. Vrh tega ima naša delavska organizacija svoje konsumno društvo in brez dvojbe se vzlasti v strokovni organizaciji še znatno spopolni.

Za vse te lepe zveze nam je pa treba prostorov, katerih sedaj nimamo in zato moramo žalostno gledati, kako zastaja vse naše društveno življenje. — »Katoliška družba« zida svoj dom. Iskreno smo ji hvaležni, da nam je, dokler je mogla, dajala prijazno zavetje v svojih prostorih. A krščanska delavska organizacija ima svoj poseben značaj, in izkušnje kažejo povsod, da se ji mora dati ravno vsled mnogobrojnih nasprotnikov, kolikor je mogoče, velika samostojnost. Poleg tega se mora skrbeti za stanovanja neoženjenih delavcev in za to, da se omogočijo delavcem lastne hišice. Po nekaterih drugih deželah se je v tem oziru že mnogo storilo. — »Dom delavskih stanov« bi pri nas imel izvrševati to važno nalogo. — Po svojih močeh bi zidal delavske hišice in jih dajal delavcem proti določenemu izplačevanju v last.

Vrhu tega potrebuje nujno naša kmečka gospodarska organizacija svojih skladišč; ravno tako je treba dejanjsko pomagati s primernimi stavbami obrtnim za-

drugam, da morejo začeti kako resno delo v prid vedno bolj propadajočim udom obrtnega stanu.

Prepričani smemo biti, da se bodo vsa ta podjetja sama izplačevala, tembolj, ker je izključen vsak dobiček tistim, ki bodo vodili društvo. Zavest, da smo dolžni podpreti uboge delavske stanove in goreča, v Kristusovi veri krepljena ljubezen do bližnjega bodi naše jedino vodilo! — A za začetek se potrebuje nekaj denarnih sredstev.

Od vseh stranij se oglašajo razne prošnje. Svet res na prošnji stoji. Zadeva, za katero mi prosimo, gotovo ni najmanjšega pomena. Komur je kaj na srcu naša gospodarska organizacija, ji bodi prijazen; kdor vzmore, ji kaj podári!

V »Glasniku« bomo priobčevali imena darovalcev, ki naj blagovolijo dopsiljati svoje darove ali našemu uredništvu, ali predsedniku »Doma delavskih stanov«, kanoniku dr. Ebertu.

Vzlasti vsa društva naše organizacije prosimo, naj nas podpirajo v dejanjskem delu za blagor slovenskih delavskih stanov.

Dr. K r e k,

tajnik »Doma delavskih stanov«.

Socijalno-demokratični strankarski shod.

Binkoštno praznike so se zbrali na Dunaju avstrijski socijalni demokratje, katerega se je udeležilo 185 zastopnikov. S Slovenskega je bila zastopana Idrija, Zagorje, Trst, Ljubljana, Novo Mesto in Celje. Bahali so se, da izdaja stranka poleg »Arbeiterzeitunge« in čeških listov še 25 drugih listov v — 83.200 izvodih. — Dr. Ellenbogen, judovski voditelj, je tožil, da prihaja iz posameznih dežel premalo denarja. Z Dunaja in iz tujine (od tujih judov!!) prihaja največ.

Ljubi sodrugi po Slovenskem, ki skladate svoje groše, da se masté judovski kričači, dajte, dajte, da ne bo zabavljal dunajski jud proti vam! Slecite svoje srajce in jih prodajte in pošljite mu skupiček. Morda bo vsaj potem zadovoljen.

Sklepi tega shoda so znameniti:

1. Z veliko tezo se je vsprejel predlog, da se iz reče stavkujočim dunajskim tramvajskim služabnikom soglasje. Mnogi so se temu protivili, ker so ti služabniki — krščanski socialisti. Celo Pernerstorfer je to pobijal, češ da to ni poštna proletarska govornica. Judovska tramvajška družba na Dunaju je zatirala namreč, kolikor se je dalo, svoje voznike in sprevodnike, da so delničarji vlekli tem mastnejše dobičke. Zato so se pod vodstvom krščansko-socialnih poslancev, zlasti dr. Luegerja zbrali vsi služabniki in so sklenili, kaj zahtevajo od družbe. — Ker jim ta ni privolila njihovih majhnih tirjatev, so vprizorili stavko ravno binkoštni dni. Zanje se je z vsemi silami potegnil dr. Lueger in v par dneh je družba vse dovolila. — Takega vspeha še ni imela nobena socialno-demokratska stavka in zato se ni čuditi, da so se socialisti upirali izreči priznanje složnim tramvajskim delavcem.

2. Shod se je izrekel proti jezikovnim naredbam, češ da so protipostavne. Socialisti se sklicujejo na postavo! Kdo se ne smeje?

Pri ti priliki je ljubljanski Kristan povdarjal, da se morajo socialni demokratje boriti proti narodni prenapetosti. Kako more sin slovenskih starišev, ki bi moral vedeti, kako nas tlači tujec v narodnih zadevah, zlasti na Koroškem, Primorskem in Štajerskem, tako govoriti, nam je neumevno. V njegovih ustih se to čuje, kot bi bili Slovenci prenapeteži, ko zahtevajo svoje pravice.

3. Shod se je pečal tudi z zbornico in je soc. dem. kričačem v nji po Kristanovem predlogu izrekel svoje popolno zaupanje. — Pri ti priliki je sodrug »Vučl« napadal vero, češ da razdvaja in jo zametaval. Sklenila se je resolucija, da se bo socialna demokracija čim najodločnejše in z vsemi dovoljenimi pripomočki bojevala proti zastopnikom vseh verskih družb, kaderkoli bodo napadali njeno stranko in koder bi njihovi nauki nasprotovali boju proletarcev za slobodo.

To je vendar jasna beseda. Boj proti verskim naukom in proti zastopnikom verskih družb ne pomenja družega, nego boj proti krščanstvu in proti katoliškim duhovnikom, ker judovskih rabincev in turških hodž še niso socialisti nikoli napadali. V ti zadevi ostane pač pri starem, a sedaj imamo črno na belem, da je to njihov namen. Duhovnik, ki dokazuje, da socialna demokracija nasprotuje krščanstvu, nasprotuje boju proletarcev po socialističnih trditvah in zato — gorje mu!

4. Dunajski judje so se bali, da bi se socialni demokratje ne raztrgali po posamnih narodih in zato je dr. Adler na vso moč dokazoval, da mora ostati osrednje strankarsko vodstvo. Možu je šlo za groše. — Seveda se je sklenilo, da ostane jedna glavna nenasitna denarna vreča.

»Sodrug«! V imenu judovskih vaših vodij Vas rotimo, nosite vanjo, da boste resili uboge delavce: dr. Adlerja, dr. Ellenbogna, dr. Ingwerja, dr. Verkaufa in druge!

5. O konsumnih društvih je sklenil shod, da niso po socialno-demokratskih načelih in da jih ne priporoča. Seveda; na vse zadnje bi si še kak delavec utegnil pomagati pri njih! . . .

Za nas je znamenito, da je Kristan povdarjal, kako se širi med našim kmečkim ljudstvom socialna demokracija in je priporočal jugoslovansko socialistično organizacijo, ki ima v klerikalcih najhujše sovražnike, posebni skrbi in paznosti vseh avstrijskih socialnih demokratov.

Nam ni priporočal skrbi in paznosti, toda vendar obetamo, da bomo tudi mi z največjo skrbjo in paznostjo delovali, da na slovenski zemlji ne zmaga najhujša sovražnica delavskega časnega in večnega blaga — socialna demokracija.

Naša organizacija.

Slovensko katoliško delavsko društvo je priredilo binkoštni ponedeljek javen shod v gostilniških prostorih »pri Lozarju«. K prvi točki je govoril Gostinčar ter v kratkem pojasnjeval, kaj zahteva kršč. socializem. Za njim je govoril dr. Krek o političnem položaju. Podal je popolno sliko sedanjih političnih razmer. Šibal je soc.-dem. delegacijo, ker se družijo v obstrukciji z nemškimi nacionalsci, pozabivši svoj program in načela. Glasno odobravanje je bilo dokaz, da je g. poslanec govoril popolnoma iz srca zbranim poslušalcem. — Gostinčar je predlagal, da shod priznava njegovo delovanje in postopanje v državnem zboru, ter mu izreče popolno zaupanje. Predlog je bil z navdušenimi živio-klici soglasno vsprejet. — Dr. Krek se je z navdušenimi besedami za kršč.-socialno stvar zahvalil zborovalcem za izraz zaupanja, katero naj se ne upošteva njegovi osebi, marveč načelom, katere je zastopal. — G. Pavšner je govoril o obrtniških in naših mestnih zadevah s takim humorjem, da so se vsi zborovalci iz dna srca smejali. Gromovito ploskanje je bilo dokaz, kako dobro ume g. Pavšner šibati naše razmere. — Ker se ni nihče več oglasil k besedi, je društveni podpredsednik g. Jakopič zaključil zanimivi shod, ki je bil prav dobro obiskan.

Shoda. Čilo ljublj. slovensko katoliško delavsko društvo je sklicalo v nedeljo, dne 13. t. m., društven shod v prijazni Mengeš. Shodu, katerega se je vdeležilo do 600 ljudij, je predsedoval za našo dobro stvar vneti nadzupnik Ivan Zorec. — Dr. Krek je v svojem obširnem govoru pojasnjeval, kaj je federalizem ali avtonomizem in kaj centralizem. Pokazal je, kako si je Ogèrska pomagala s tem, da je dobila politično samo-

stojnost in kako je ravno zavoljo tega naši državni polovici škodovala. Samostojnost posamnim narodom, zgodovinskim skupinam in stanovom moramo zahtevati. Temelj vsemu pa bodi živa krščanska vera. — Jakopič je nato pojasnjeval, kaj je krščanski socializem in poudarjal, da je jedino v njegovih načelih mogoča rešitev teptanih delavskih stanov. — Zadnji govornik Gostinčar je pokazal nesmisel socialne demokracije in je o več točkah, vzlasti o bolniških blagajnah razvil krščansko-socialni program. — Navdušenost vseh poslušalcev je bila porok, da shod ne bo brez sadu. — Zadnje nedeljo je pohitel dr. Krek v Zagorje ob Savi, da društvenikom predava. Socialisti so to zvedeli in so pod vodstvom Čobalovim zasedli katoliškega doma dvorano. Ko je imel pričeti dr. Krek svoje predavanje, so zagnali »sodrugi«, ki so se med drugim oborožili tudi z volovskimi žilami in palicami, tako strahovit krik, kot bi se ga bili učili od svojih bratcev v državnem zboru. Govornik jim je očital njihovo nesramnost in vzlasti Čobala, ki se je obnašal kot gospodar cele hiše, je dobro opiral. Nato so ostavili dom in nagajali le še pod okni. V svojem predavanju je govornik izza zadnjih časov pojasnoval protiversko stran socialne demokracije in dobičkaželjnost njihovih voditeljev. — Jakopič je pojasnoval, kako bi morale biti vrejene bolniške blagajne in je navedel nekaj vzgledov v ogledalo judovskim socialistom. »Zarja« je zapela več lepih pesmic tako, da so se vsi čudili vnetim mladeniškim pevcem. — Socialisti še niso dali miru. Pred hišo so se zbrali in se pripravljali na boj. Gnojnica, s katero so pred nekaj časom oblili naš dom, se še pozna in menda so prišli ta dan dokazat, da gnojnica ni jedino orožje, s katerim se bojujejo. Najbolj podučno, kako se vzgajajo ti ljudje v sovraštvu proti cerkvi in duhovnikom, je bilo, da je neki socialist dr. Kreku, ki jih je prišel mirit, zaklical: »Vi ste od delavcev izvoljeni, pa ste prestopili k črnim. — To naj zadostuje. Surovost in v obrekovanju rojena nemna strastvenost je pglavitna lastnost vse socialne demokracije.

Ustanovni shod železniškega društva. V torek, dne 15. t. m. vršil se je v domu rokodelskih pomočnikov železničarskega društva »prometna zveza« ustanovni shod. Shod je bil sklican po § 2. zb. zak., udeležilo se ga je kakih 130 železničarjev. — Po prečitavanju pravil in govorih dveh govornikov, pričelo se je vpisovanje udov in volitev odbora. Udov se je oglasilo precejšnje število, ki so izvolili odbor, kateri ima sedaj voditi društvo. — Socialna demokracija je za časa svojega železničarskega strokovnega društva terorizovala drugače misleče železničarje, tako, da se niso upali nastopiti javno. Sedaj se je tukaj pač nekaj spremenilo. Krščansko-socialni železničarji so spoznali svojo moč, ter se ne bodo dali več strahovati rudeči judovski družali, kateri ne išče koristi delavcev, pač pa koristi raznih voditeljev, ki ob žuljih trpečih in stradajočih delavcev mastno živé. Novemu društvu želimo božjega blagoslova in mnogo vspeha v dosego svojega namena, pomagati gmotno in duševno železniškim služabnikom

iz njihovega položaja. Želeti bi bilo, da se kolikor najpreje mogoče zasnujejo take podružnice po vseh slovenskih pokrajinah, koder so večje postaje. Somišljeniki se nujno pozivljejo, da pričnejo v tem smislu delovati. Naprej torej, na podlagi pozitivno-krščanskega delovanja za pravice trpečih ljudij!

Kmečka organizacija in njeni nasprotniki. Kako delujejo gospodarska društva, najlepše izprevidimo iz poročila kmetijskega društva v Dobropoljah od dne 1. julija do 31. decembra 1896, ki slove tako-le: »Na ustanovnem shodu, dne 15. sušca, 1896 se je ustanovilo naše društvo kot prva zadruga te vrste med Slovenci. Okrožno sodišče v Novem Mestu je kot trgovsko sodišče vpisalo našo zadrugo v zadrugi register dne 2. junija št. 557 in dne 1. julija l. l. je začela zadruga poslovati. Naša zadruga je osnovana na širji podlagi, kakor so navadna konsumna društva. — Med tem ko konsumna društva kupujejo le blago za svoje zadružnike, prodaja naša zadruga tudi pridelke svojih zadružnikov; tako hočemo doseči, da ostane dobiček, ki ga daje naš kmet prekupcu pri prodajanju in kupovanju, kmetu samemu, zadrugi pa le toliko, kolikor potrebuje za upravne stroške in za rezervni zaklad, iz katerega se pokrivajo morebitne izgube. Mi vemo, da še nismo dosegli niti desetine onega, kar je naš namen, toda našemu cilju se bližamo polagoma sicer toda neprenehoma in vstrajno. Da smo na pravem potu, dokazuje nam malodušnost onih ljudij, katere redi dobičkolovstvo; zakaj viri, iz katerih zajemajo, se suše. V skladišču imamo otrobe, moko, usnje, vino, slanino, mast, koruzo, sladne cime, apneno klajo, umetna gnojila, deteljno in pesino seme, olje, riž, jesih, suho meso in živinsko sol. Naši zadružniki so porabili jeseni do 2 vagona gnojil, kar je za prvi hip gotovo veliko. Z uspehi umetnega gnojenja se zadružniki hvalijo. Prodali so pa zadružniki 3 vagone fižola in 1 vagon ježic za ugodnejšo ceno, kakor se je to blago sicer prodajalo. Naše društvo je v zvezi s sledečimi zadrugami: Vinarska zadruga v Vipavi, isterska vinarska zadruga v Pulji, vinarsko in sadjarsko društvo v Gorici, kmetijsko društvo v Žužemberku in kmetijsko društvo v Horjulu. Zadruga more zaznamovati na vseh straneh ugodne vspehe in to daje načelstvu pogum, da bo pričeto delo čvrsto nadaljevalo tem bolj, ker se nadeja zaupanja vseh ali vsaj velike večine zadružnikov. — Na ustanovnem shodu je bilo naznanilo svoj pristop 70 posestnikov in ti so nazlic strašenju in natolcevanju ostali možje, t. j. da niso odnehali takrat, ko je pričela zadruga svoje delovanje. Konec leta 31. dec. 1896 je bilo zadružnikov 113, ki so imeli vplačanega na deležih 1163 glđ. Danes ima zadruga 140 zadružnikov. Število sicer ni veliko, toda pomisliti se mora, da ni od strani načelstva nobene agitacije, da pristopi vsak nov zadružnik iz prepričanja, ker le taki zadružniki so potem zadrugi najtrdnjša podpora. Zahvaljujemo se svojim zadružnikom najtopleje za neomejeno zaupanje, katero so nam izkazovali ves čas, ter se jim priporočamo tudi v bodočnosti, zagotavlja, da homo delovali vselej nesebično in vstrajno za blagor

cele zadruga. Priporočamo jim složnost, ker le v složnosti bomo dosegli po čemer hrepenimo. Priporočujoč naše podjetje Božjemu varstvu, kličemo našim vrlim zadrugnikom: **Bodite složni in stanoviti!** — Dasi je začetek zadruga skromen, prodalo se je blaga do 31. decembra 1896 za 6772 gold. 8 kr. Čistega dobička je bilo 152 gl. 64 kr., ki se je dejal v rezervni zaklad. — Stanje zadrugnega imetja 31. decembra 1896 kaže naslednja, prav vestno sestavljena bilanca: Imetje: Blago po nakupni ceni 4716 gl. 35 kr. Tirjatve za prodano blago 891 gl. 93 kr. Inventar 150 gl. Gotovina dné 31. decembra 1896 236 gl. 42 kr. Skupaj 5994 gl. 70 kr. — Dolgovi: Deleži 1163 gl. Izposojila 2700 gl. Dolgovi za naročeno blago 1979 gl. 06 kr. skupaj 5842 gl. 06 kr. Čisti dobiček 152 gl. 64 kr. — Skupaj 5994 gl. 70 kr. — V Dobrépoljah, dné 30. maja 1897. — Načelstvo: Franc Znidaršič, načelnik. Janez Adamič, Janez Erčul, Jožef Goršič, Anton Jakopič, Franc Jaklič, Mat. Kaplan, Janez Kralj, Matija Prijatelj, Janez Pugelj, Andrej Ramoveš, Janez Strnad, Janez Štupnik, Alojzij Vdovič, Jožef Zlatorepec. — Nadzorstvo: Franc Traven, predsednik. Franc Erčul, Jernej Marolt, Jožef Štih, Janez Znidaršič. — Ali ni to delovanje izredno koristno? In vender se nahajajo sebični ali neumni ljudje, ki je zavirajo. Ne menimo tu samo domačih nasprotnikov, marveč celo tam, kjer bi moralo imeti tako delovanje svojo najtrdnjšo zaslombo, zadene ob zabavljanje in napade. »Kmetovalec«, glasilo kmetijske družbe je že večkrat pritajno in očito tako pisal o takih zadrugah, da je moral vsakdo, ki jih pozna, izprevideti, da dotični pisci ne vedo nič o celi stvari, ali pa da se boje za svoj zaslužek in zato besedišijo. Nam se na misel ne pride, da bi se s »Kmetovalcem« pričkali, zato ker vemo, da liberalno nadahnjeni njegovi voditelji ravno vsled svojih napačnih načel ne morejo pojmovati »krščansko-socialnih« idej. Svetujemo jim, naj čim najpreje stopijo v zvezo s socialno demokracijo. Tam si bodo morda ohranili še nekaj časa ime ljudskih prijateljev, a to naj bodo preverjeni: v svojem organizacijskem delovanju ne bomo hodili k njim v šolo! Dobrepoljski zadrugi se je pokazala nasprotna tudi naša vlada. Prošnja za podporo se je odklonila, ker je naša vlada ministerstvu tako svetovala. Okrajni glavar Toman in deželni predsednik Hajn imata pač svoje misli o gospodarskem zboljšanju slovenskega ljudstva. Pripominjamo pa, da ministerstvo rado podpira take zadruga in da jedino nasprotovanje deželne vlade more odjesti v takih slučajih potrebno podporo iz državne blagajne. — Kočevski glavar se seveda skriva za videmskega župana, toda zadrugno poslopje ne spada v videmsko županijo in če že vprašuje kakega župana o zadrugi, naj vpraša tistega, v čegar prostorih posluje. Tam bo izvedel resnico. Iskati poizvedb pri slučajnem nasprotniku se pa pravi iskati nasprotnika, ki bi potrdil to, kar je iskalec na srcu. — Sicer pa vemo že dolgo: Sami smo, — na vse strani sami, navezani smo le na lastne sile, a v zaupanju na božjo pomoč preziramo visoke in nizke svoje nasprotnike.

Bralno društvo v Dobrépoljah je imelo svojo zabavo binkoštni pondeljek popoldne. Razven udov je bilo še veliko stevilo moskih in ženskih. Pri tej priliki je pokazal naš pevski zbor svojo izurjenost. Množica je z veseljem poslušala slovenske in hrvaške pesmi v zložnih glasovih domačih pevcev. Pač velik uspeh v tako kratkem času pri preprostih kmečkih fantih! Potem nastopi naš rojak vikarij Prelesnik iz Novega Mesta. V resnih besedah nariše in v svetli luči pokaže nam še skoro neznanе socialne demokrate. Razloži pomen njihovih nauk, da oni niso na pravem potu, da njih krivi nauki, kdor jim verjame, storijo človeka časno in večno nesrečnega. Socialni demokratje ruvajo proti cerkvi, papežu, škofom in sploh proti duhovnikom, skrunijo in blatijo našo resilno zastavo sv. križ. Dalje omenja, kakšna bode socialno-demokratska država, v kateri bode vladala prostost, enakost, bratstvo in dokaže, da te sladkostne besede preslepijo človeka, kateri nima prave krščanske podlage. Taka rudeča država — kakor se že umeje — brez krščanskih načel, brez zastave sv. križa, bode najstrašnejše zlo za človeški rod. Sedanji svet bo jama razbojnikov, ljudstvo se bode poživinilo in v obupnosti bode pogin naroda. G. govornik pripomi, da so taki oznanovalci »zlate«, boljše rečeno, blatne svobode, judovsko orodje. Slednjič priporoča, naj se tesno držimo krščanske organizacije in naj nkar ne slušamo takih prerokovalcev. Tudi ne berimo njihovega časopisja, kadar nam pride v roke, zakaj laž na laž se slednjič tudi človeka prime in ga na kriva pota zapelje. — Ne motim se, če rečem, da ga ni bilo izmed poslušalcev, da bi se mu socialno-demokratski nauki ne studili. Ljudstvo je kar obžalovalo, ko je gospod govornik povedal, da jih mnogo preslepijo, posebno med preprostimi delavci, da se celo po tri ure daleč hodijo k takim shodom, katere prirejajo ob nedeljah v tistem času, ko se v cerkvi bozja služba obhaja. Pač žalostno! Kakor navadno, je sledila za tem tombola, katere čisti dobiček je namenjen za društveno zastavo, ki jo v kratkem času dobimo.

Občni zbor posojilnice v Dobrépoljah se je vršil binkoštni ponedeljek za II. upravno dobo l. 1896. Nazočih je bilo nad 70 zadrugnikov. O poslovanju društva poroča namesto načelnika g. učitelj. Pohvali marljivo poslovanje posojilničnega odbora ter izjavi, da se vse obresti redno plačujejo in da se je vtrdil osebni kredit, ker vlada sloga in edinost med zadrugniki. G. poročevalec omeni v imenu odbora, da so se kolikor mogoče hitro reševale prošnje za posojila. Kdor je bil v sili in je pomoči iskal pri društvu, se mu je pomagalo, kolikor je bilo mogoče po njegovih razmerah. Posojila se dajejo večinoma na poroke in se obrestujejo po 5%; dajejo se le zadrugnikom. Zbor je živahno pritrdil poročevalcu in skazal čast marljivemu odboru. Hranilae vloge se sprejemajo od vsakega, četudi ni ud zadruga in se obrestujejo po 4%. Pisarna je v hiši Josipa Štiha poleg farne cerkve v Dobrépoljah. Urađuje se ob četrtkih od 9. do 11. ure dopoldne in ob nedeljah od 4. do 6. ure popoldne. Posojilnica je ustanovljena za občine: Videm, Podgora, Kompolje, Struge, Turjak, Velike Lašče, Lu-

zarje in sv. Gregor v političnem okraju Kočevje. V druge občine se ne posojuje. Posojilnica je deležna vseh postavnih olajšav, ter je član Zveze kranjskih posojilnic v Ljubljani. Pristopilo je 9 zadružnikov, izstopila 2 zadružnika. Ob koncu leta je bilo 198 udov. Prometa je bilo: sprejemkov 60.266 gld. 72 kr., izdatkov 57.821 gld. 62 kr. Čistega dobička je 293 gld. 48 kr. V odbor so voljeni: Anton Novak, načelnik; Janez Drobnič, Franc Jaklič, Matija Kaplan, Franc Žnidarsič, Josip Samec, Matija Prijatelj, Al. Vdovič, Janez Adamič, Ivan Brnce, računski pregledovalec Andrej Ramoveš in njega namestnik Janez Štupnik. — Podleglo je sovraštvu proti posojilnici, sprevideli so tudi tisti, ki so jemali po 10, 12, tudi do 15% obrestij, da je težje obresti plačevati kakor jih sprejemati. Obresti so se zdatno znižale in veliko se je pripomoglo ubogemu ljudstvu. Snovajte posojilnice, katere so najtrdnejša zaslomba proti vedno rastočemu kapitalizmu; s tem bodele rešili kmečki stan. Z združenimi močmi!

Krščansko-socialno železničarsko društvo vstanovilo se je, hvala Bogu, tudi že v Ljubljani in izvolilo si sledeči odbor: Predsednik: Kuntara Anton; 1. namestnik: Oražem Josip; 2. namestnik: Finžgar Anton; tajnik: Pipp Ivan; 1. namestnik: Thuma Franc; 2. namestnik: Mihelčič Mihael; blagajnik: Jaklič Ivan; 1. namestnik: Wisiak Alojzij; 2. namestnik: Kadunc Anton; knjižničar: Rupar Josip; 1. namestnik: Starman Ivan; 2. namestnik: Sluga Florijan. — Najpriščneje pozdravljamo ta najmlajši člen krščansko-socialne organizacije. Najmlajši člen je sicer, ali po navdušenju, katero vlada med udi, in po delavnosti, ni zadnji. Skrajni čas je že bil, da se je tistemu vednemu hujskanju, tistemu sramotenju tovarisev po listih, katero je pretilo zatreti vse prosto gibanje med železničarji, naredil konec. Skrajni čas je bil, da so se našli in združili trezno misleči možje, katerim je pri sreju zboljšanje res ne sijajnega položaja železničarjev. Železničarji, ki v težki službi za prosep človeštva tvegajo velikokrat tudi svoje življenje, zaslužijo, da jim družba tudi dá človeku dostojno življenje, da jim zboljša plače, da jim omogoči po trudapolnem delu počitek med rodbino, sploh izpolni, kar je se drugih utemeljenih teženj tega stanu. Da bi nova železničarska organizacija, vstanovljena na jedino pravem temelju krščanske pravičnosti, po moči pripomogla v dosego teh smotrov, to ji iz srca želimo. — Želimo pa tudi, da bi vsi naši železničarji prav kmalu spoznali potrebo in korist te organizacije in se je krepko oklenili.

Iz Trbovelj, dne 14. junija. Marsikateri bi že morda mislil, da smo vsi pospali. Zato ti poročam, ljubi »Glasnik«, o našem dobro obiskanem zborovanju. Prvi govor je imel gosp. predsednik katoliškega delavskega društva. Razlagal je o socialni demokraciji in o katoliškem delavskem društvu; prepričal nas je, kaj škoduje socialna demokracija in kaj koristi katoliško delavsko društvo; povedal nam je tudi o državnem zboru, kako se obnašajo socialdemokratski poslanci na Dunaju. — Za tem govorom se oglasi g. kaplan Gregor, kateri nam

v kratkih a jedrnatih besedah še enkrat potrdi, kako je s-socialno demokracijo, da namreč denar pobirajo in svoje imenitne postopače pasejo. Vendar pa moram še omeniti, na kar bi bil že kmalu pozabil, namreč na pevsko društvo, katero je 13. t. m. prvokrat nastopilo. Nikdo bi si tega ne bil mogel misliti, da se je v tako kratkem času, komaj v dobrem mesecu, tako dobro izurilo. Tukaj se vidi, kaj naredé skupne moči. Prva zahvala in zasluga gre gosp. pevovodji organistu Ličarju in pa g. predsedniku katoliškega delavskega društva. — Bog živi pevsko in pa katoliško delavsko društvo na mnogaja leta!

Iz Prevalj. (Zborovanje katoliškega delavskega društva.) Na dan Kristusovega vnebohoda, dne 27. maja je imelo katoliško delavsko društvo svoje mesečno zborovanje. — Prvi govori č. g. E i c h h o l z e r o. obljubah socialnih demokratov, katere so le »pesek v oči«. Po različnih dogodkih na Nemškem, Belgijskem itd. dokaže, da oni niti resne volje nimajo delavcem pomagati, temveč je rudečkarjem delavec le »molzna krava«. Kako brezvestno ravnajo z denarjem, ki ga pridobivajo po tedenskih doneskih, razvidimo iz obravnave pred protinim sodiščem v Novem Jičinu dne 8. in 10. majnika. V daljnem govoru razpravlja govornik načrt krščansko-socialne stranke glede oskrbljenja delavcev v starosti, ob času bolezni, v slučaju kake nesreče itd. To pa moremo doseči jedino le z združenimi močmi. Jedn sam ne more težkega kamna premakniti; — če jih pa pride več, ga lahko naprej valijo; zato krščanski delavci združite se! — Delavec K r i s t a n primerja sanje rudečih prerokov s penami, ki se lepo svetijo očem, če se jih pa dotakne se raztopijo. Oni sami so podobni otrokom, ki letijo po trnju in grmovju za kresnicami, češ, jaz hočem imeti ta svetli dijamant, ko jih imajo pa v roki, se jim stadi pred grdimi črvi, ki so jih vjeli. Pozabijo pa pri vseh teh skrbih za uživanje tega sveta, da nas čaka še drugo, večno življenje. — Delavec G. pripoveduje, kako se mu posmehujejo rudeči tovariši, češ, »kaj v cerkev hodi, bo li mar od tega sit, kar kakemu svetniku od palcev odgrizne«, in poda par lepih dokazov, da je beseda socijev: »Vera je privatna reč«, le gola laž. Veliko pripomore k razširjanju rudeče stranke brezbržnost višjih uradnikov, ki vidijo v katoliških delavskih društvih večjo nevarnost, nego v socialno demokratskih. Jeden je govornika vprašal, je-li to društvo »Ciril in Metodovo«? (Hu!) — Tedaj niti društvenega imena ni vedel. Drugi ga vprašujejo, ali je on kaj višjega pri društvu. Ako bi bil »kaj višjega«, pravi govornik, kakor so n. pr. voditelji socialnih demokratov, bi ne nosil žuljev na rokah, ampak pristanec. (Živo odobravanje.) — G. K r i z a j govori o današnjem časopisju, ki javno mnénje zastruplja. Se zmerom je dosti ljudij, katerim nobena laž ni prepodla; verjamejo, da je le tiskana. Temu nasproti razloži govornik, kaj so nekrščanske knjige, kdo jih piše, kdo te ljudi za njihove laži plačuje in zakaj, kdo take reči prebira, zakaj se ljudem tako dopadajo itd. Jedin pripomoček je, da se varujemo pred tem strupom in da podpiramo krščanske

časnike in spise. — Delavcem so posebno priporočiti: »Glasnik« in »Mir« in nemški »Arbeiterfreund«. — Shod je bil zelo dobro obiskan. — Pričakovali smo tudi ljubih gostov iz Celovca, ali žal, bili so zadržani. — Upajmo, da se pri prihodnjem zborovanju vidimo. — Zopet je pristopilo novih udov. Kot dobrotniki so darovali društvu naš župnik č. gospod A. Kesnar, kn.-šk. svetovalec, 2 gld. in gosp. Lahovnik 1 gld. 50 kr. Bog jim povrni!

Socijalni pogovori.

Delavni čas. Kako se pri nekaterih podjetjih spoštuje in izvršuje obrtni zakon, kažejo nam najbolje sledeča dejstva: V Zagorju delajo steklarji, ki imajo zelo mučno, težavno in vsled vročine prahu in sopare zelo zdravju škodljivo delo, — 16 ur na dan. Na Gorenjskem v podjetji kranjske industrijalne družbe, katere vodja je gosp. Luckman, delajo pri pečeh, kjer se topi železo, 12—16 ur na dan. Ako se ne motimo, določa obrtni zakon 11-urni delavnik. Ali morda ta zakon ne velja za ta podjetja? Tudi ne vemo, ali obrtni nadzornik in pa sploh obrtna gosposka nič ne ve o tem? Nujno je, da v tem oziru naši poslanci storijo potrebne korake ter pomorejo zakonu do veljave.

Ogri za diurniste. Mažarska vlada je predložila zbornici načrt v zboljšanje diurnistovskih razmer. V tem načrtu se določa, da je najmanjša dnina vsacega diurnista v mestih 1 gld., na deželi 80 kr. Če je že vsaj jedno leto v službi, ima pravico da dobi poduradniško mesto. Za tri mesece mu je zagotovljena bolniščina, če zbolí. V starosti in onemoglosti dobi 100 gld., če je deset, 200, če je petindvajset, in 300, če je štirideset let služil. To zboljšanje je pač le majhna drobtina, a nekak pričetek je vendar le. Sram mora biti našo vlado, da se dá v socijalnih vseh prekosití od mažarske. Vsaj nekakšna podpora za starost je zagotovljena diurnistom na Oger-skem, našim pa pač nič drugega, nego kruta revščina. Ali se zgane vlada, dá vsaj sedaj, ko so Ogri pokazali pot v tem oziru, v smislu dr. Krekovega predloga predloži za diurniste tako potreben preosnovaven zakon? Kakor čujemo, se je v resnici že nekaj zgodilo. Tudi naša vlada je izdelala načrt za stalno nastavljanje in pokojnino diurnistov. A kaj, ko je državni zbor razpuščen! Bog daj, da ne bi ostalo pri samem načrtu!

Bolniške blagajne. Socijalne naprave se v naši državi le polagoma in nepopolno ustanovljajo; temu je kriv liberalni duh, ki je v teku malo časa prevel vso našo postavodajo. Ako se je dozdej v našem državnem zboru naredila kaka postava, ki je imela namen, koristiti delavnemu ljudstvu, so jo gotovo tako prikrojili, da ni mogla zadostovati pravemu namenu. Tako so nastale tudi današnje zakonite bolniške blagajne. V preveliki skrbi, da bi kje kak bolan delavec ne živel »prenobel« in si morda v svoji bolezni ne pokvaril z boljšo hrano želodca, določili so postavodajavci, da ima delavec, ako je bolan, dovolj 60 odstot. svoje plače za bolnišno pod-

poro. Res je, da ima poleg tega tudi še zdravila in zdravniško pomoč, toda zato skrbeti iz svojega žepa, preseza delavski zaslužek. Ako delavec v svojem zdravju ne more ničesar prihraniti od svojega zaslužka, tudi ob času bolezni ne more plačevati zdravil in zdravnika iz svojega žepa. To se pa godi sedaj pri bolniških blagajnah s tem, da se delavcu daje samo 60 odst. njegovega normalnega zaslužka kot bolniška podpora. Delavci, posebno rudniški in tovarniški, boleljajo največ vsled nezdravega dela, pri katerem morajo zastavljati svoje moči. Naravno pravično bi bilo, da tisti, v čegar delu je delavec obolet, tudi skrbi za njegovo ozdravljenje. Ako ima delavec družino, potem mu je naravnost nemogoče brez podpore dobrosrčnih ljudij, v slučaju bolezni shajati z bolnišnino. — Tudi glede zdravniške pomoči so sedanje bolniške blagajne zelo pomanjkljive, ker posamne raztresene male blagajnice nimajo sredstev, dostojno plačevati zdravnika, ki bi bil zavezan pred vsem skrbeti za obolele zavarovance. Tudi zdravila niso vselej primerna bolezni delavčevi, ker marsikatera blagajna priporoča zdravniku zapisovati le »cena« zdravila, ki bolniku nič ne koristijo. Zdravniki se morajo dostikrat prositi in prositi, da pridejo k bolniku, ker so preslabo plačani, ter vsled tega odlašajo obiske bolnikov bolniških blagajn za »nazadnje«. Temu bi se dalo priti v oči, ako bi se bolniške blagajne z družile, ter bi vsaj v mestih skupno nastavile zdravnike, ki bi morali skrbeti samo za bolnike bolniških blagajnic. S tem bi se tudi omogočilo, skrbeti za večje bolniške podpore in zboljšanje zdravil, ker bi si tako združene blagajne ustanovile skupno lekarno. Sicer je pa dolžnost države, da to stvar prime resno v roke ter reši tako, da bode vsestranski dosegla svoj namen. — Država naj plača zdravnike, ki bodo morali nepristransko in vestno vršiti svojo dolžnost. Slučajni primanjkljaj v blagajnah naj se pokrije iz državnih dohodkov. Nadzorovanje glede pravičnega poslovanja naj imajo tudi člani bolniških blagajnic po svojih voljenih zastopnikih. Zavarovanje naj se raztegne na vse delavsko ljudstvo. Kmetje, delavci in obrtniki naj bodo skupno uvrščeni v bolniške blagajne, ker vsi ti nekako jednako potrebujejo pomoči v bolezni. Bolniška zavarovalnina naj se raztegne tudi na družine posamnih zavarovancev vsaj v toliko, da bodo preskrbljene z zdravnikom in zdravili. Bolniška podpora naj ne bode omejena na gotovi čas, marveč naj traja ves čas bolezni. S tem bi bilo pomagano v največji sili neštevilnim delavskim družinam, katere so sedaj po preteku 20 tednov bolezni brez vsake podpore. To bi bilo nekaj glavnih zahtev glede preosnove bolniških blagajnic. Pretirane te zahteve gotovo niso posebno, ako pomislimo, v kake nezdrave kraje in h kako nezdravemu delu tira današnji kapitalizem brezobzirno delavce. Naj bi se krščansko-socijalni delavci hoteli povsod prijati agitacije za to stvar, sklepali naj bi peticije ter jih pošiljali državnemu zboru ali pa posamnim poslancem, kateri bi jih predložili zbornici. Ganimo se in skušajmo na celi črti zahtevati preosnov v našo in splošno korist!

Socijalna demokracija zavzema čim dalje večje dimenzije med našimi slovanskimi brati onstran Litave. Vzroka temu iskati je mej drugim tudi v prekolutvanskem vladnem zistemu. Kakor posnamemo po »Hrv. Radniku«, izjavil se je bivši ogerski ministerski predsednik Wekerle prilično javno, da je on odločen podpiratelj socijalističnih idej med tujimi nemažarskimi narodi ogerske krone, da jih pa je in bo vedno energično zatiral v čisto ogerskih okrajih. Tudi tu torej zgreša socijalizem svoj pravi namen, služeč le kot vladno orodje pri raznarodevanju ogerskih Slovanov. A kaže se že, da se ni varno igrati z ognjem, kajti socijalistične ideje vjedle so se v ogerskih podanikov kri in meso že tako, da vzbujajo v tamošnjih vladnih krogih danes resne skrbi. Dokaz temu različne prepovedi in odredbe ogerske vlade povodom 1. majnika letošnjega leta. Ravno tako se jim jemljó tudi pravice medsebojnega organizovanja, prepovedujejo politični shodi, zapirajo socijalistični agitatorji, dejstva, s kojimi gotovo ne iztrebijo med ljudstvo zatrosenih idej. Socijalna demokracija imela je pa vsekako rodovitna tla na Ogerskem, zlasti pod Wekerlejem, ter imela tudi vspehe. A kaki so ti vspehi? Podivjanost ljudstva, ker se mu je vzela vera iz srca in pobralo naudušenje za narod na račun razširjenja mažarskega šovinizma, družega nič! Zatorej somišljeniki, na delo zoper vse razdirajočo judokracijo, ki vas preti le oropati dveh najdražjih svetinj: besede materine in vere vaših očetov!

Drobtine.

Zopetna zmaga. Okrajna bolniška blagajna ljubljanska imela je 20. t. m., v mestni dvorani svoj občni zbor. Dohodkov imela je blagajna skupaj 36.940 gl. 6 kr., izdatkov pa 30.445 gl. 12 kr. in sicer se je bilo izdalo vzlasti na bolnišičini in porodnih stroških 15.454 gl. 72½ kr., na zdravniških in stroških kontrole bolnikov 3909 gl. 94 kr., za lečila in zdravila 2728 gl. 62 kr., — na oskrbovalnih stroških bolnicam 3284 gl. 86 kr., za pogrebe 506 gl.; upravni stroški pa so znašali 3494 gl. 60 kr. Rezervni zaklad koncem leta 1896 je znašal 24.626 gl. 26 kr. — Poročila so se odobrila in zatem so se vršile volitve v načelnništvo, nadzorstvo in rabsodništvo. V načelnništvo so bili izvoljeni s strani delodajalcev gg. Anton Klein, Ivan Kregar in Andrej Rovšek, s strani delojemalcev pa gg. Luka Breskvar, dr. I. Brejc, Frid. Kolman, Franc Kandare, Ivan Perles, Avg. Stamear. V nadzorniški odsek odposlali so delodajalci gg. Josipa Turka in Ignacija Čamernika, delojemalci pa gg. Josipa Galle, Josipa Lapajne, Franceta Poženela in Ivana Rakoveca. V rabsodništvo izvolili so delodajalci gg. Acetto Valentina in Toman Franceta, delojemalci pa gg. dra I. Furlana, Mulhar I. in Pelc Vekoslava. — K sklepu opozarjal je še neki delojemalec načelnništvo na postopanje nekaterih g. zdravnikov nasproti bolnikom in prosil, da načelnništvo potrebne korake stori, da se bode z bolniki bolj prijazno ravnalo. — Te volitve so zopet pokazale, da

kršč. socijalni življenj v Ljubljani čim bolj prodira in da se čim bolj širi temelj krščansko socijalni organizaciji. Socijalni demokratje, ki so bili napeli vse žile, da bi dobili bolniško blagajno v svoje roke in tem potom preskrbeli nekaj svojih lačnih sodrugov, so jo uprav tako pošteno skupili kakor pri minulih državnozbornskih volitvah. Menimo, da bodo rovarji v rdečih srajcah že vendar spoznali, da ljubljanski delavci ne marajo podpirati ne domačih ne dunajskih lenuhov. Zato živeli živeli!

Iz Zagorja. Že večkrat je bilo poročano v dragi Glasnik, kako izborna se znajo vésti naši olikani socijuzi. Prvo mesto v tej stroki zavzema neki tukajšnji kovaški mojster Matija Podlesnik, jeden prvih agitatorjev zagorskih socijev, kateri, upam, bo za svoje junške, olikane čine od centralnega odbora socijalne demokracije z zlatimi medalijami odlikovan. Tak junaski čin, kateri zopet jasno znači visoko izobraženost socijalnih agitatorjev, je ta junak novejšje dobe z izbornim uspehom dovršil v ponedeljek dne 24. pret. m. pred svojo delavnico. Ko pride namreč mimo obče spoštovani mesar Ivan Vrečko katerega vsem družabnikom toplo priporočamo, ga ta olikanec najpreje pozdravi z besedami: prokleti ajmohtar, prokleta družina, požeruh mojega kruha i. t. d. Ko omenjeni Vrečko gleda krog sebe, komu gre mar to bratsko pozdravljenje, hoče ta ljubeznjivi kovaček skočiti na njega, ali ko vidi, da mu srce ni zletelo v hlače, mu koj nekoliko greben upade. Ko nato skoči visoko izobraženi g. Podlesnik svoj »kuheltajč« mlateč v svojo delavnico, gre napadeni Vrečko za njim ter ga vpraša, kaj mu sploh hoče. Tu zgrabi ta korenjak kovaško kladivo ter kot petelinček skakajoč razbija po nakovalu in psuje Vrečkota z vsemi mogočimi psóvkami. Ko Vrečko izprevidi, da s tem olikancem ni mogoče pametne besede govoriti, odide. Krog delavnice je pa bila zbrana gruča socijev, ki so poslušali ter delali kisle obraze, ker se njihovemu izvoljencu ni posrečilo »ajmohtarja« ugnati v kozji rog. Sociji bi se morali sramovati svojega olikanega vedenja, če bi se sploh česa sramovali. Častitamo jim, da se jim je blaženi darvinizem take globoko v srce ukoreninil, da se trudijo štirinogati bratcem, ki ljudi z lajanjem pozdravljajo, jednaki postati. Le tako naprej, se bodo vsaj preje odprle oči zaslepljenim zagorskim delavcem, da bodo spoznali svoje blažene voditelje agitatorje.

Državni poslanec, nadsprevodnik Ferdinand Tusel pride julija meseca v Ljubljano, da poroča pri društvenem shodu »prometne zveze« o zboljšanju železničarskega stanja in se osebno razgovori o tukajšnjih razmerah. — Socijalni demokratje se za železničarje niso brigali, ko so nastavljali kandidate za državni zbor. Nastavili so pač na dveh krajih železničarje za mesta, kjer je bilo popolnoma nemogoče zmagati. S tem so se naravnost norčevali iz železničarjev. Ali ni samo neumna šala, če so n. pr. za gorenjska in notranjska mesta nastavili nadsprevodnika Marna za kandidata? — Katoliška ljudska stranka je pa na Solnograškem v peti skupini postavila Tusel-a za kandidata in mu tudi pomagala

do zmage. Najznamenitejše je pri tem to, da so socijalni demokratje nahujkali celo svoje železničarske pristase, da so glasovali proti njemu. — Prepričani smo, da bo Tusel v državnem zboru železničarske zadeve odločno in neustrašeno zastopal in zato se veselimo, da se bomo mogli z njim osebno pomeniti v beli Ljubljani.

„Eisenbahner“, socijalno-demokratično železničarsko glasilo propada vedno bolj in izgublja svoje naročnike. Da bi pa preslepil svet, kako »napreduje« njegova stvar, piše v svoji 16. številki, da je dobil od 15. štev. sem — 800 novih naročnikov in prosi, naj mu njegovi zastopniki vrnejo preostale številke. — Vsak, komur so razmere količkaj znane, pa ve, da gre »Eisenbahner« odločno rakovo pot.

Socijalno-demokratični raj. Belgijski socijalni demokratje so si v laseh. Dne 10. pr. m. so se pri seji socijalno-demokratičnega Vorruita »sodrug« grdo omahali. Zmerjali so se z lenuhi, izdajalci; vzlasti urednike soc. lista so psovali, kar so mogli. Seffers, najodločnejši pristaš soc. demokracije in sam urednik lista, je naravnost očital, da se pri Vorruitu godé največje nenravnosti; oženjeni možje letajo za dekletami, neoženjeni pa za ženami itd. Socijalisti, ki sicer hinavski zatrjujejo, da hočejo le resnici pomagati do zmage, so sklenili, Seffersa zato izločiti iz svoje stranke. Nesramni potepuhi in lenuhi pa niso samo na Belgijskem med »sodrug«; tudi pri nas se jih dobo več, nego preveč.

Vzgleden delodajavec je gosp. Mikuš, izdelovatelj deznikov v Ljubljani. Pri njem je bil mnogo let kot pomočnik in poslovodja v službi gosp. Jakob Rus, ki si je pridobil tudi mnogo zaslug za kat. društvo rokodelskih pomočnikov. Rus je bil pred nekaj časom nevarno obolel in vsled tega ni mogel več tako lahko izvrševati svojega posla. Gosp. Mikuš je dal zaslužnemu delavcu penzijo, in sicer mesečno celo nekaj več, kakor pa je imel plače. — To dejstvo stoji pač osamljeno v vrstah naših delodajavcev ter zasluži javno priznanje. G. Mikušu kličemo tudi mi: Čast mu!

Zmaga nad rudečimi bratci. V Viškov na Moravi so sklicali o Binkošth socijalisti ljudski shod. V predsedstvo so bili voljeni sami socijalisti. Shoda se je udeležil tudi moravski kršč.-socijalni prvoboritelj dr. Stojan, član naše slov. kršč. zveze v državnem zboru. Ta je pojasnil, kaj je storil in kaj še misli storiti vzlasti za uboge tkalce. In glej čuda! Shod mu je izrekel svoje zaupanje in je potrdil njegov program. Tudi nas iz srca veseli lepa dr. Stojanova zmaga.

Delavsko konsumno društvo obhaja tretjo obletnico obstanka s sv. mašo na Rožniku dne 11. julija ob 8. uri zjutraj.

Za dom delavskih stanov!

S priručnim »Bog plačaj« naznanjamo te-le darove vlč. gg.: nadžupnik Ivan Zorec 15 gld., mengiška kapelana 5 gld., Fr. Fik 1 gld., župan Andrej Mejač 3 gld., neimenovan 50 kr.

Fr. Breskvar

knjigovez Pred škofijo št. 6

se priporoča obilnemu naročevanju. Vzlasti ima v zalogi mnogo trpežnih, lepih platnic za knjige družbe sv. Mohorja. Izdeluje vsakoršne, tudi najfinejše platnice. Prevezava misale. Priporoča platnice za Pletersnik-Wolfov slovar 1 zv. — 90 kr., z vezavo vred 1 gld. 40 kr., platnice za Dom in Svet po 70 kr., z vezavo 1 gld. 20 kr.

Josip Cvetrečnik,

sobni slikar

v Ljubljani, Karlovska cesta 2

24-12

se priporoča.

Čast domačemu obrtu!

Svoji k svojim!

Preč. duhovščini in sl. občinstvu se priporočam v izdelovanje

vsakovrstne obleke

po zelo nizki ceni z dobro postrežbo

Fr. Pavšner

krojač

Valvazorjev trg št. 4

v Ljubljani.

Kdo pije

Kathreiner

Kneippovo sladno kavo?

Vsak

kdor ljubi okusno kavo, hoče zdrav ostati in si kaj prihraniti.